บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติตามกระบวนการพัฒนาองค์การของโรงเรียนยอดนิยมระดับมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้และเพื่อให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ดำเนินไปตามจุดมุ่งหมาย ในบทนี้จะเสนอวิธีดำเนินการวิจัย โดยมีเนื้อหารายละเอียดประกอบด้วย ประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย นำเสนอตามลำดับดังนี้

ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ เป็นสถานศึกษาโรงเรียนยอดนิยมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้ให้ข้อมูลคือผู้บริหาร ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าฝ่าย และหัวหน้ากลุ่มสาระฯ ที่ปฏิบัติหน้าที่ของโรงเรียนยอดนิยม 2 อันดับแรกของแต่ละจังหวัดในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปีการศึกษา 2553 จำนวน 93 คน ตามจังหวัดและชื่อโรงเรียนยอดนิยมระดับมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังตาราง 2

Prince of Songkla University Pattani Campus

ตาราง 2 แสดงจำนวนประชากรของโรงเรียนยอดนิยมระดับมัธยมศึกษา 2 อันดับแรกของแต่ละจังหวัดในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

จังหวัด / โรงเรียน	**จำนวนประชากร (คน)**
ยะลา	
โรงเรียนสตรียะลา	16
โรงเรียนคณะราษฎรบำรุง จังหวัดยะลา	13
ปัตตานี	
โรงเรียนเดชะปัตตนยานุกูล	17
โรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดปัตตานี	16
นราธิวาส	
โรงเรียนนราธิวาส	15
โรงเรียนนราสิกขาลัย	16
รวม	**93**

Prince of Songkla University Pattani Campus

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยผู้วิจัยสร้างขึ้นอาศัยแนวคิดจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย จังหวัดและตำแหน่งการปฏิบัติงานของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 2 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาองค์การของโรงเรียนยอดนิยมระดับมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ 7 ด้าน จำนวน 45 ข้อดังนี้

1) ด้านการวินิจฉัยเบื้องต้น จำนวน 7 ข้อ
2) ด้านการรวบรวมข้อมูล จำนวน 6 ข้อ
3) ด้านการตรวจสอบข้อมูล จำนวน 5 ข้อ
4) ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน จำนวน 5 ข้อ
5) ด้านการสร้างทีมงาน จำนวน 9 ข้อ
6) ด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่ม จำนวน 4 ข้อ
7) ด้านการประเมินผลและติดตามผล จำนวน 9 ข้อ

แบบสอบถาม มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)ตามแบบของ Likert โดยผู้วิจัยกำหนดค่าน้ำหนักของคะแนนเป็น 5 ระดับ ซึ่งมีความหมาย ดังนี้

5 หมายถึง มีการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาองค์การอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาองค์การอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาองค์การอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาองค์การอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาองค์การอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการดำเนินงานกระบวนการพัฒนาองค์การของโรงเรียนยอดนิยมระดับมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัยครั้งนี้ โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษารายละเอียด เนื้อหา เกี่ยวกับ กระบวนการพัฒนาองค์การของโรงเรียนยอดนิยมระดับมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จากเอกสารทางวิชาการ หนังสือ ตำรา วารสาร บทความทางวิชาการและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาองค์การ มีทั้งหมด 7 ขั้น คือ 1) การวินิจฉัยเบื้องต้น 2) การรวมรวมข้อมูล 3) การตรวจสอบข้อมูล4) การวางแผนการปฏิบัติงาน 5) การสร้างทีมงาน 6) การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มและ 7) การประเมินผลและติดตามผล

Prince of Songkla University Pattani Campus

3. สร้างแบบคำถามตามกรอบกระบวนการพัฒนาองค์การ

4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อพิจารณาตรวจสอบ โครงสร้าง คำถาม การใช้ภาษา และความครอบคลุมในเนื้อหาสาระ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ความถูกต้องเหมาะสม ความครอบคลุมและให้คำแนะนำสิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น แล้วนำผลการพิจารณาไปทำการวิเคราะห์หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อรายการคำถามกับประเด็นหลักของเนื้อหา (อ้างถึงในพวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 : 117) โดยกำหนดคะแนนไว้ดังนี้

+ 1 เมื่อเห็นว่าตรงกับขอบข่ายเนื้อหาตามที่ระบุไว้

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าตรงกับขอบข่ายเนื้อหาตามที่ระบุไว้

- 1 เมื่อแน่ใจว่าไม่ตรงกับขอบข่ายเนื้อหาตามที่ระบุไว้

ผลการวิเคราะห์หาความเที่ยงตรงตามเนื้อหาปรากฏว่าข้อคำถามทุกข้อผ่านเกณฑ์มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.60 - 1.00

6. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

7. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงครั้งสุดท้าย ไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารในสถานศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability)ของเครื่องมือ โดยใช้สูตร สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha -coefficient) ของ Cronbach (อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540: 125) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .900 โดยรายด้านมีค่าความเชื่อมั่นระหว่าง .871 - .894

8. ปรับปรุงแบบสอบถาม ที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพอีกครั้งหนึ่ง แล้วนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุงแก้ไขสมบูรณ์แล้ว ไปใช้ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยต่อไป

Prince of Songkla University Pattani Campus

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยมีวิธีเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการวิจัยในครั้งนี้โดยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้คือ

1. ขอหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัยเพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยจากภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ถึงประชากรในโรงเรียนสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถาม จำนวน 93 ชุด ถึงโรงเรียนที่เป็นประชากรและจะรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเองทั้งนี้ให้เวลา 15 วัน นับตั้งแต่ได้รับแบบสอบถาม

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืน มาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ เพื่อนำไปตรวจให้คะแนนและวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับข้อมูลครบถ้วนตามที่ต้องการแล้ว ผู้วิจัยจะดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ซึ่งดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์โดยแยกตามจังหวัดที่ปฏิบัติงาน และตำแหน่ง โดยวิธีการหาค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) และบรรยายประกอบตาราง

2. แบบสอบถามตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาองค์การของโรงเรียนยอดนิยมระดับมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยวิธีหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นรายข้อและโดยภาพรวมทั้ง 7 ด้าน เพื่อต้องการทราบระดับการดำเนินงาน เมื่อหาค่าได้แล้วนำค่าไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การวิเคราะห์ผลการประเมิน โดยวิธีการแปลผลตามเกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) ซึ่งแบ่งคะแนนเป็นช่วง ๆ แต่ละช่วงมีความหมายดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51 – 5.00 หมายถึง มีระดับการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาองค์การอยู่ในระดับมากที่สุด

Prince of Songkla University Pattani Campus

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51 – 4.50 หมายถึง มีระดับการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาองค์การอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51 – 3.50 หมายถึง มีระดับการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาองค์การอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51 – 2.50 หมายถึง มีระดับการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาองค์การอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.50 หมายถึง มีระดับการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาองค์การอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แบบสอบถามที่เป็นปลายเปิด (Open Ended Questionnaire) เกี่ยวกับข้อเสนอแนะการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาองค์การของโรงเรียนยอดนิยมระดับมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้วิจัยวิเคราะห์เนื้อหาและให้ความถี่ จัดลำดับ แล้วนำเสนอข้อมูลเป็นความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1.1 หาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถามโดยใช้สูตรของ Rovinelli และ Hambleton (1978 อ้างถึงในพวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540: 117) ดังนี้

$$IC = \frac{\Sigma R}{N}$$

เมื่อ IC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับประเด็นหลักของเนื้อหา

ΣR แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละข้อคำถาม

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.2 การหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา Alpha-coefficient ของ Cronbach (1990 : 204 อ้างถึงในพวงรัตน์ ทวีรัตน์ 2540: 125 - 126) ดังนี้

Prince of Songkla University Pattani Campus

$$\alpha = \frac{n}{n-1}\left[1-\frac{\sum S^2}{S^2}\right]$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น

n แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม

$\sum S^2$ แทน ผลรวมของความแปรปรวนแต่ละข้อ

S^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 หาค่าความถี่ (Frequency)

2.2 หาค่าร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตร ดังนี้

$$\text{ร้อยละของรายการใด} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น X 100}}{\text{ความถี่ทั้งหมด}}$$

2.3 หาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean) โดยใช้สูตร Ferguson (1990:68 อ้างถึงใน ผ่องศรี วาณิชย์ศุภวงศ์, 2546: 156) ดังนี้

$$\mu = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ μ แทน ค่าเฉลี่ยของประชากร

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนระดับการดำเนินงาน

N แทน จำนวนประชากรที่ตอบแบบสอบถาม

Prince of Songkla University Pattani Campus

2.4 หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตร (อ้างถึงใน ผ่องศรี วาณิชย์ศุภวงศ์, 2546: 160)

$$\sigma = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^{N}(X_i - \mu)^2}{N-1}}$$

เมื่อ σ แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

μ แทน ค่าเฉลี่ยของประชากร

X_i แทน คะแนนระดับการดำเนินงาน

N แทน จำนวนประชากรที่ตอบแบบสอบถาม

Prince of Songkla University Pattani Campus